

مقیاس تنهایی اجتماعی: پرسشنامه، روش اجرا و نمره‌گذاری
(نسخه فارسی)

Social Loneliness Scale: Questionnaire, Instruction and Scoring
(Farsi Version)

Mohammad Ali Besharat, PhD
University of Tehran

محمدعلی بشارت
دانشگاه تهران

مقدمه

مقیاس تنهایی اجتماعی^۱، یک ابزار ۱۰ ماده‌ای است که با اقتباس از پرسشنامه‌های تنهایی (راسل، ۱۹۹۶؛ دیتوماسو و اسپاینر، ۱۹۹۳؛ هیس و دیمتو، ۱۹۸۷) برای سنجش احساسات افراد نسبت به روابط با دیگران ساخته شده است (بشارت، ۱۳۹۲). این مقیاس احساس تنهایی فرد را در اندازه‌های پنج درجه‌ای از ۱ (اصلاً این طور نیستم) تا ۵ (کاملاً این طور هستم) می‌سنجد. حداقل و حداکثر نمره آزمودنی در این مقیاس به ترتیب ۱۰ و ۵۰ است. ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس تنهایی اجتماعی در یک نمونه دانشجویی (۲۵۷ دختر، ۲۱۱ پسر) مورد بررسی و تأیید قرار گرفته‌اند (بشارت، ۱۳۹۲). ضریب آلفای کرونباخ برای پرسش‌های مقیاس تنهایی اجتماعی ۰/۹۱ به دست آمد. این ضریب، همسانی درونی^۲ مقیاس تنهایی اجتماعی را تأیید می‌کند. اعتبار بازآزمایی^۳ مقیاس تنهایی اجتماعی برای ۱۱۷ نفر از نمونه مذکور در دو نوبت با فاصله‌های ۲ تا ۴ هفته ۰/۷۹ به دست آمد. این ضریب در سطح معناداری $P < ۰/۰۰۱$ ، اعتبار بازآزمایی مقیاس تنهایی اجتماعی را تأیید می‌کند. روایی همگرا^۴ و تشخیصی (افتراقی)^۵ مقیاس تنهایی اجتماعی از طریق اجرای همزمان سیاهه سلامت روانی^۶ (MHI-28؛ بشارت، ۱۳۸۸)، مقیاس چندبعدی حمایت اجتماعی ادراک‌شده^۷ (MSPSS؛ زیمت، دالم، زیمت و فارلی، ۱۹۸۸) و سیاهه دلبستگی بزرگسال^۸ (AAI؛ بشارت، ۲۰۱۱) در مورد نمونه مذکور محاسبه و تأیید شد. ضرایب همبستگی تنهایی اجتماعی با بهزیستی روان‌شناختی ۰/۵۱-، با درماندگی روان‌شناختی ۰/۴۳-، با حمایت اجتماعی ۰/۴۸-، با حمایت خانوادگی ۰/۵۳-، با حمایت دوستان ۰/۴۶-، با دلبستگی ایمن ۰/۴۹-، با دلبستگی اجتنابی ۰/۳۸- و با دلبستگی دوسوگرا ۰/۳۷- به دست آمد. این ضرایب در سطح $P < ۰/۰۰۱$ معنادار بودند (بشارت، ۱۳۹۲).

1. Social Loneliness Scale	2. internal consistency
3. test-retest reliability	4. convergent
5. discriminant	6. Mental Health Inventory
7. Multidimensional Scale of Perceived Social Support	8. Adult Attachment Inventory

پاسخ‌دهنده گرامی

در این پرسشنامه عبارت‌هایی در خصوص احساسات شما نسبت به روابط با دیگران مطرح شده است. هر یک از عبارت‌ها را با دقت بخوانید و با علامت زدن یکی از گزینه‌ها نظر خود را در مورد آن مشخص کنید. لطفاً به تمام سوال‌ها پاسخ دهید. از همکاری شما سپاسگزاریم.

کاملاً این‌طور هستم	تا حد زیادی این‌طور هستم	تقریباً این‌طور هستم	کمی این‌طور هستم	اصلاً این‌طور نیستم	
					۱- هر وقت بخواهم می‌توانم دوستانی داشته باشم.
					۲- احساس می‌کنم دیگر هیچ دوست و هم‌صحبتی ندارم.
					۳- احساس می‌کنم دیگران من را واقعاً درک می‌کنند.
					۴- احساس می‌کنم منزوی و تنها شده‌ام.
					۵- اجتماعی و معاشرتی هستم.
					۶- احساس تنهایی می‌کنم.
					۷- احساس می‌کنم با دیگران روابط دوستانه دارم.
					۸- احساس می‌کنم که دیگران مرا نمی‌پذیرند.
					۹- احساس می‌کنم با اطرافیانم علاقه‌های مشترک دارم.
					۱۰- احساس می‌کنم تنها و بی‌کس شده‌ام.

روش نمره‌گذاری

ابتدا نمره ماده‌های شماره ۱، ۳، ۵، ۷ و ۹ را برعکس کنید (۵=۱؛ ۴=۲؛ ۳=۴؛ ۲=۳؛ ۱=۵)؛ در این حالت ۳=۳ است). سپس، نمره هر گزینه به این صورت مشخص می‌شود: اصلاً این‌طور نیستم = ۱؛ کمی این‌طور هستم = ۲؛ تقریباً این‌طور هستم = ۳؛ تا حد زیادی این‌طور هستم = ۴؛ کاملاً این‌طور هستم = ۵. سپس جمع نمره ۱۰ ماده مقیاس را محاسبه کنید تا نمره تنهایی اجتماعی مشخص شود.

منابع

- بشارت، م. ع. (۱۳۸۸). اعتبار و روایی فرم ۲۸ سولی مقیاس سلامت روانی در جمعیت ایرانی. *مجله علمی پزشکی قانونی*، ۵۴، ۸۷-۹۱.
- بشارت، م. ع. (۱۳۹۲). بررسی مقدماتی ویژگی‌های روان سنجی مقیاس تنهایی اجتماعی. *گزارش پژوهشی*، دانشگاه تهران.
- Besharat, M. A. (2011). Development and validation of Adult Attachment Inventory. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 30, 475-479.
- DiTommaso, E., & Spinner, B. (1993). The development and initial validation of the Social and Emotional Loneliness Scale for Adults (SELSA). *Personality and Individual Differences*, 14, 127-134.
- Hays, R. D., & DiMatteo, M. R. (1987). A short-form measure of loneliness. *Journal of Personality Assessment*, 51, 69-81.
- Russell, D. (1996). UCLA Loneliness Scale (version 3): Reliability, validity, and factor structure. *Journal of Personality Assessment*, 66, 20-40.
- Zimet, G. D., Dahlem, N. W., Zimet, S. G., & Farley, G. K. (1988). The Multidimensional Scale of Perceived Social Support. *Journal of Personality Assessment*, 52, 30-41.

بهره‌برداری از نسخه‌های فارسی مقیاس‌هایی که در «آزمون‌های روانی» این فصلنامه ارائه می‌شوند، برای پژوهشگران و دانشجویان (برای پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری) با ذکر منبع بلامانع است. در سایر موارد کلیه حقوق مربوط به نسخه‌های فارسی مقیاس‌ها متعلق به «مؤلف» است و چاپ، تکثیر و فروش تمامی مقیاس‌ها یا قسمتی از آن‌ها تحت هر عنوان ممنوع است.